

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Poenitentionarius

Johannes <de Garlandia>

[Köln], [12. März 1492]

Circa istum textū dubitat: Primo quō morientibus sit imponēda pñia [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-293377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-293377)

cernat dyabolus s' hō s' culpas

Ne videat deus aut demon vel qui fecit illas
s' pctōri abstinētie elemosyne amicoꝝ

Huius quoque subueniunt ieiunia dona suorum

In ista pre autor ostendit quō eger debeat penitere. i. p̄fiteri. et quō sibi imponenda sit p̄nitia. Secundo quō debeat absolui. ibi (Si migret) Tercio quō sit penitendū et q̄re. ibi (Doctior ut fias) Et de q̄ eger. i. infirmus d̄z habere p̄ritōes et plenarie p̄fiteri pctā sua. et sibi nō d̄z imponi p̄nitia. s̄ sic d̄z moneri q̄ si mortē eualerit talē pagat p̄nitiam. sed si moriat d̄z absolui ab oibz pctis suis p̄ritis et p̄fessis. et d̄z releuari p̄ pias preces ieiunia et elemosynas suoz amicoꝝ. et loco p̄nitie d̄z sibi imponi rubor: quē habebit ex h̄ q̄ ita vilis erit post mortē. Et tu p̄fessor fias doctior. i. sapientior ad inq̄rendū de peccatis. Debes etiā o pctōz nude p̄fiteri. et subiūgit causas ibi (Iudicio reget et dicēs q̄ p̄fessio est tāte p̄ritis q̄ in extremo iudicio caliser reget pctā. q̄ nec deus nec dyabolus nec ipse pctōz videat illa

**Circa istum
textū dubitat**

Primo quō morientibz sit imponēda p̄nitia

Secundo quō a peccatis sunt absolueudū

Tercio an quis possit in fine vite sue facere penitē-

tiam debitam

Quarto quid de illo qui p̄uenitur morte anteq̄

confiteatur

Quinto quō aliquis sit doctior ex p̄fessione

Sexto de extremo iudicio. vbi. quō. et q̄b fieri d̄z

¶ Ad primū r̄ndetur s̄m m̄grm sententiāz dicentē. q̄ de infirmis in picu lo mortis postis inq̄renda sit pura p̄fessio pctōz. t̄n illis nō est imponēda q̄ritas p̄nitie. sed t̄n insinuāda. et si migrauerit t̄n amicoꝝ orōntibz et elemosynaz largitionibz p̄odus p̄nitie est alleuiandū. si vero p̄ualuerit penitētiā sibi iniunctā diligēter adimplebit. Ad s̄d̄m r̄ndetur. q̄ t̄pe necētaris sc̄z egritudis seu mortis p̄r quilibet infirmus a quolibet p̄bitero absolui. etiā a sentētia excoꝛcationis. Un̄ si sacerdos abnegauerit p̄nitiam peccatoꝝ morientibz reus erit animaz. q̄ d̄ns ait. Qui uersus fuerit pctōz saluus erit. Un̄ p̄fessio p̄r esse in ultimo t̄pe vite. ut p̄z de latrone dextri lateris xpi. Ad t̄rciū r̄ndetur ex duobz p̄cedenti. Dicit t̄n Augustinus q̄ difficile est sc̄re vtrū talis saluetur vel damnet. et ideo infert si vis a duobz literari et certus esse age p̄nitiam dū sanus es. et ideo est piculosum valz de differre p̄nitiam vsq̄ ad finē vite. Ad q̄rtum r̄ndetur s̄m m̄grm sentētiāz libro q̄rto. q̄ si q̄s non sit p̄fessus et h̄z t̄n bonum testimoniū q̄ nō poterat venire ad sacerdotē. q̄ p̄occupauit eū mors in domo vel in via. et si parctes eius faciāt oblationē p̄ eo ad altare. firmiter sperandū est de saluacione eius. precipue si fuerit honeste vite. q̄ deus est inspector cor dis.

¶ Ad q̄ntum r̄ndetur. q̄ dupliciter dicit quis fieri doctior ex cōfessione. Primo quia cautior fit ad cauendū sibi de peccatis in futuro. Secundo quia sapientior fit seu magis instructus. nam in confessione nō solum vitia et peccata sunt manifestāda. sed etiā doctrinē et informatiōes saluatoris nostri sunt insinuāde.

Ad sextum rñdetur. q̄ extremū iudicium erit horribile inenarrabile in-
tolerabile inopinabile z erubescibile Item erit in valle iosaphat p̄pter mul-
tiplicem rōem. Primo q̄ ille locus est cōis. q̄ est media regio n̄ri habitabi-
litas. Sec̄do q̄ est locus famosissim⁹ z publicus p̄pter opa nostre redēp-
tionis q̄ ibi gesta sunt. Tercio q̄ iosaphat interpretatur quasi iudiciū dñi
vñ Gebiel p̄pheta ait. Congregabo oēs gentes z ducā eas in vallem io-
saphat. z ibi disceprabo cū eis. Quā fm mḡm sentētia. nō solum x̄ps
iudicabit s̄ etiā sancti eius. iuxta illud euā geliste Vos q̄ securi estis me
sedebitis sup sedes duodecim iudicātes duodecim tribus israhel

^{s̄ ad pctōes}
Confessor dulcis affabilis atqz benignus

^{prudens rectus p̄dolens misericors}
Sic sapiens iustus sit mitis sitqz benignus

^{.i. pctm̄ suum occultet scelera pctōz}
Et crimen p̄prium celest peccata reorum

^{rardus ad p̄nā p̄optus ad indulgēdū}
Sic piger ad penam. sit velox ad miserandū

^{cōdolear pctōē pctm̄ austerū}
Et doleat quotiens facit illum culpa ferocem

^{imitat pia p̄ba miscens arguens}
Infundat oleum mulcens vinum qz flagellans

^{aliqui .i. austeritate q̄ncqz exhibeat .i. benignitate}
Nunc virgam patris. nunc prebeat vbera matris

^{secrete loq̄t alte loq̄t corrigit .i. vrger}
Sibulet z cantet stimulet dum cogit oportet

^{In ista parte autor determinat de p̄fessione. put respicit p̄fessorem Et}

diuiditur in septem partes. nam p̄mo ostendit quō se habeat confessor in
gestis suis quādo p̄fessiones vult audire. Secūdo ostendit quō se habeat
bit in interrogādo. Tercio quales excitatiōes habeat confessor erga cō-
fiteatē. Quarto cōparat p̄fessorem ad medicū Quinto ostendit in specia-
li qualis penitētia debet imponi p̄ peccatis varijs. Sexto de opibus mise-
ricordie. Septimo ostendit generaliter quō penitētia sit inungēda. par-
tes patebūt in processu. Prima ps diuiditur adhuc in duas. nam primo
ostendit qualis debet esse om̄is p̄fessor. sc̄do qualiter debet celare peccata
sibi in p̄fessione dicta. ibi (Et crimen p̄prium zc.) Dicit ergo primo sic
q̄ confessor debet esse dulcis affabilis benignus sapiēs mitis iustus pius
et p̄patis. Tūc ibi (Et crimen p̄prium) Dicit q̄ p̄fessor debet cela-
re peccata p̄fiteatū sicut sua p̄pria peccata. Et debet esse piger ad peni-
tētia. z velox ad dei misericordiā. Debet etiā se ostendere dolentē quando
culpa facit ip̄m ferocē. i. supbum. Debet etiā habere q̄ncqz mollia verba et
blanda. z q̄ncqz aspera z ferocia. Et debet dare interdū virgam patris. i.
austeritate in verbis. z q̄ncqz debet p̄bere vbera matris. i. dulcia z suauia
verba. Et q̄ncqz debet sibulare. i. basse vel secrete loqui. et q̄ncqz cautare
id est alte loqui fm oportunitate